

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Thai language Comprehension Reading Ability using Learning Management SQ4R Technique for 5 Grade Students

เมทนีดล อินทเอื้อ¹ และ ศิริพร พึ่งเพชร²

Methaneedon Intaaue¹ and Siriporn Phungphet²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Faculty of Education, vongchavalitkul University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹thaikunk374@gmail.com

Retrieved: July 14, 2024; Revised: August 1, 2024; Accepted: August 5, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทย ก่อนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาระดับความพึงพอใจการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนแหลมรวกบำรุง อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแหลมรวกบำรุง จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ใช้วิธีคัดเลือกโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน 16 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 3) แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานการวิจัย T-test Dependent for Samples และ T-test One Sample.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ; การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R; ความพึงพอใจ

Abstract

This Article aimed to study (1) to compare Thai language comprehensive reading abilities using learning management SQ4R technique before and after learning (2) to compare the comprehensive reading abilities using learning management SQ4R after learning with 70% criterion and (3) to study the level of satisfaction with Thai language comprehensive reading comprehension using learning management SQ4R technique. The Quantitative research. The research area is Laemruakbamrung School. Pak Thong Chai District Nakhon Ratchasima Province. The sample was consisted of 21 students of grade 5 from Laemruakbamrung School, Province during semester 1 of academic year 2024. They was selected by cluster random sampling. the instrument for collecting data. 1) included 4 learning plans 16 hours. 2) Multiple choice test, 4 options, 20 questions. 3) Satisfaction questionnaire of Grade 5 students, 12 questions. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation. and test research hypotheses T-test Dependent for Samples and T-test One Sample.

The research results were found as follows;

1. Thai language reading comprehension ability of Grade 5 students using the SQ4R learning management technique after learning were significantly higher than before learning at the .01 level.
2. Thai language comprehensive reading comprehension abilities of Grade 5 students using learning management SQ4R technique after learning were 76.20 percent, higher than the 70 percent criteria with significance at the .01 level.
3. The satisfied of grade 5 students at the most level.

Keywords: Comprehension Reading; SQ4R learning Management; Complacence

บทนำ

การอ่านจับใจความสำคัญถือได้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นเพราะข้อมูลข่าวสารในโลกยุคปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากการอ่านไม่ว่าจากการอ่านหนังสือพิมพ์ อ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือเรียน บทความ วารสาร ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความทั้งสิ้นถ้าหากนักเรียนไม่มีทักษะในการอ่านจับใจความแล้ว นักเรียนก็ไม่สามารถบอกได้ว่าเมื่ออ่านแล้วได้อะไร ไม่สามารถวิเคราะห์ สรุปผลจากการอ่านได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ครูผู้สอนควรเพิ่มทักษะการอ่านจับใจความให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระบบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว จึงจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรือจะอยู่ระดับใดก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่าน เพราะเมื่อนักเรียนอ่านจับใจความได้ถูกต้องจะช่วยส่งเสริมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาให้เกิดความเข้าใจ ทำให้นักเรียนสามารถสรุปและนำเสนอข้อมูลจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีจุดมุ่งหมาย อันจะส่งผลให้สามารถพัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ประเมินคุณค่าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2552) หลักการอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ เนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญ

ตรงไหน มีความหมายว่าอย่างไร เห็นได้ว่าการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ส่วนใหญ่เน้นในเรื่องของความเข้าใจ เรื่องที่อ่านค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน (บันลือ พุกกะวัน, 2557)

จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่สำคัญในการอ่านจับใจความ คือ นักเรียนขาดความสามารถด้านความเข้าใจ ในการอ่าน ไม่สามารถจดจำรายละเอียดของเนื้อเรื่อง และไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ รวมถึง ไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม (คณาจารย์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2551) โดยมีอุปสรรคในการอ่าน ทั้งนักเรียนที่ไม่ชอบอ่าน ขาดทักษะทางภาษา อ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจในการอ่าน อ่านช้า และไม่ชำนาญในการ อ่าน (จิรวรรณ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2555) ทั้งนี้ความสามารถทางด้านภาษาของผู้อ่านจะมีผลต่อการทำ ความเข้าใจเรื่องราวอื่น ๆ หากผู้อ่านไม่เข้าใจคำศัพท์ที่ปรากฏแล้วอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน หรือไม่ สามารถทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมดได้ (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, 2551) นอกจากนี้มีตัวอย่างพฤติกรรม ที่ทำให้นักเรียนขาดความสามารถ ด้านความเข้าใจในการอ่าน เช่น กวาดสายตาไปตามคำอ่าน โดยไม่ได้คิดตาม เนื้อเรื่องที่อ่าน หรือหยุดอ่านเมื่อไม่เข้าใจและทำสิ่งอื่นแทน หรือหาวิธีการที่จะช่วยให้เข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้น จากการอ่านซ้ำหรือสอบถามให้ผู้รู้อธิบายให้ฟังเกี่ยวกับเนื้อความที่ไม่ทราบความหมาย (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548) และจากการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2564-2566 พบว่า วิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 47.41 48.74 และ 64.75 ปีการศึกษา 2564-2566 ในระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ร้อยละ 57.30 ปีการศึกษา 2564-2566 ในระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มีคะแนน เฉลี่ย วิชาภาษาไทย ร้อยละ 56.20 ปีการศึกษา 2564-2566 ในระดับศูนย์เครือข่ายโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย ร้อยละ 54.92 และปีการศึกษา 2564-2566 ในระดับโรงเรียน โรงเรียนแหลมรวกบำรุง มีคะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาไทย ร้อยละ 64.75 โดยภาพรวมคะแนนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับดี แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติองค์การมหาชน , 2566) และจากผลการประเมินการอ่านจับใจความของฝ่ายวิชาการโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี มีคะแนนการอ่านจับใจความ เฉลี่ยร้อยละ 45.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ตามที่สถานศึกษากำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3, 2566) และจากการ สอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนแหลมรวกบำรุง เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ พบว่า นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความไม่เป็นไปตามเกณฑ์การวัดและประเมินผล ตามที่สถานศึกษากำหนด มีการเรียนรู้ ที่ช้า ไม่ชอบอ่านเนื้อหาจำนวนมากที่น่าเบื่อและไม่น่าสนใจ รวมถึงไม่เข้าใจ ความหมายที่เป็นนามธรรมในการแปลความ ดังนั้นความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนอยู่ที่ความสามารถในการ อ่านจับใจความ ถ้านักเรียนอ่านไม่เข้าใจ จะเปื้อนหน่วยต่อการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน ไม่เกิดนิสัยรักการ อ่านและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2555) ครูจึงควรฝึกทักษะการอ่านให้แก่ นักเรียน ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนต้องมีสื่อวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการ อ่านจับใจความของนักเรียน เช่น การสอนโดยใช้ชุดการสอน ใช้แบบฝึกทักษะ ใช้คอมพิวเตอร์ ใช้เกม และเพลง (ชาวล แพร่ตกุล, 2552)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่าน จับใจความภาษาไทย พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคการสอนที่สามารถพัฒนาและแก้ไข ปัญหา นักเรียนโรงเรียนแหลมรวกบำรุง ทางด้านการอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี โดยการเน้นการอ่านและ เขียนที่ช่วยพัฒนานักเรียนหาอ่านทำความเข้าใจเรื่อง สรุปความสำคัญของเรื่อง การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวเรื่องที่อ่าน โดยการประเมินการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดการ เรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนการสอน 16 ชั่วโมง และให้นักเรียนทำแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20

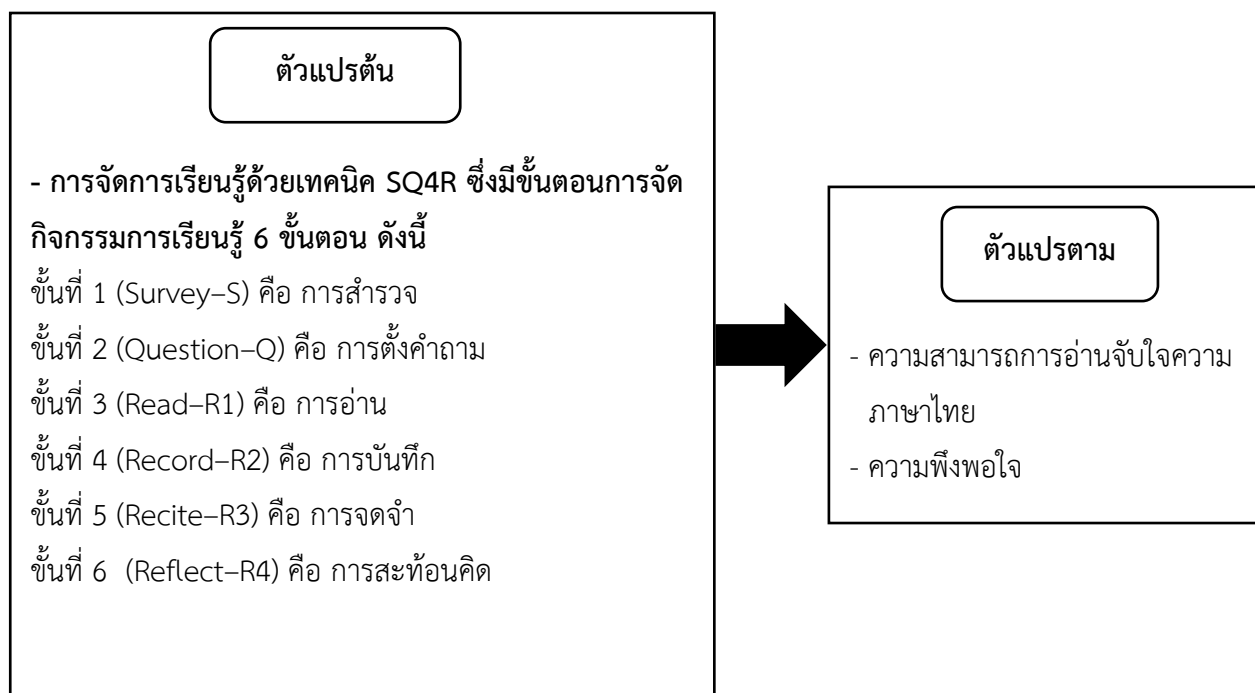
ข้อ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน และเมื่อจบบทเรียนผู้วิจัยได้ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวเนื้อหาที่เรียนว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียนหรือไม่ เพื่อที่นักเรียนจะได้นำความรู้จากเนื้อหาวิธีที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พร้อมทั้งให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ทำการทดลองได้ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อที่จะได้รู้ว่่านักเรียนชอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มากน้อยเพียงใด (Pettijohn, 2009) ได้ให้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ (1) (Survey-S) คือ การให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ ว่ามีหัวข้อ หรือหัวข้อย่อยอะไรบ้าง (2) (Question-Q) คือ การตั้งคำถามจะให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากเห็น ดังนั้น จึงควรเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้น คืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไร หรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้อ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาดในขั้นอ่าน (3) (Read-R1) คือ เป็นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นนี้จะเป็นขั้นอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในช่องว่างก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ (4) (Record-R2) คือ ให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นอ่านโดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อความตามความเข้าใจ (5) (Recite-R3) คือ ให้นักเรียนทำความเข้าใจคำตอบและเนื้อเรื่องจากการอ่านแล้วจดจำและพูดออกเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่านเพื่อเป็นการทบทวนความจำ (6) (Reflect-R4) คือ ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมดโดยแสดงความรู้สึกตอบทอ่านหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากการศึกษาหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนแหลมรวกบำรุง (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2565) 2) การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทย (บันลือ พุกกะวัน, 2557) 3) แบบฝึก (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2551; ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2544) 4) การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R (Pettijohn, 2009) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบแผนการทดลอง พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนแหลมรวกบำรุง อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีวิธีการดังนี้ ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระวรรณคดีและวรรณกรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนแหลมรวกบำรุง (ฉบับปรับปรุง 2565) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 วรรณคดีการอ่าน ประกอบด้วยเรื่อง สัตว์สี่สหาย กบกินเดือน โคลงโลกนิติ ประเพณีผ้าป่ามหาวิบาก และศึกษาแนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R การวัดความสามารถอ่านจับใจความ ความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย มีวิธีการดังนี้ 1) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน 16 ชั่วโมง นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำให้ได้คุณภาพยิ่งขึ้นไป แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาหาค่าความเหมาะสม ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยื่นขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และได้รับการรับรองแล้วตามเลขที่หนังสือ 072/2567 แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแหลมรวกบำรุง จำนวน 21 คน 2) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ

ตามคำแนะนำให้ได้คุณภาพยิ่งขึ้นไป แล้วนำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ขึ้นไป แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาหาค่าความสอดคล้องแบบทดสอบ ได้ค่า (IOC) 1.00 ขึ้นไป ยื่นขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลและได้รับการรับรองแล้วตามเลขที่หนังสือ 072/2567 แล้วนำแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัน (ศุภราชบุรีอุทิศ) ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหา ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าความยากง่าย ค่า (p) ตั้งแต่ 0.54-0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.33-0.58 และนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) = 0.91 คัดเลือกแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแหลมรวกบำรุง จำนวน 21 คน 3) สร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 ข้อ นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำให้ได้คุณภาพยิ่งขึ้นไป แล้วนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ขึ้นไป แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มาหาค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม ได้ค่า (IOC) 1.00 ขึ้นไป ยื่นขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลและได้รับการรับรองแล้วตามเลขที่หนังสือ 072/2567 แล้วนำแบบสอบถาม จำนวน 12 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัน (ศุภราชบุรีอุทิศ) ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้ง 12 ข้อ = 0.93 นำแบบสอบถาม จำนวน 12 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแหลมรวกบำรุง จำนวน 21 คน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูล มีวิธีการดังนี้ 1) ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จุดประสงค์การเรียนรู้ บทบาทของครูและนักเรียน ลักษณะเนื้อหาที่จะนำมาจัดการเรียนรู้ 2) ชี้แจงรายละเอียดโครงวิจัยตามเอกสาร มว.จ.004 เพื่อประกอบการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ เรื่อง การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับอาสาสมัครเด็กอายุ 7-18 ปี และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครองกับอาสาสมัครเด็กอายุ 7-18 ปี ที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์ม มว.จ.005-1 เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยสำหรับอาสาสมัครเด็กอายุ 7-18 ปี 3) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ 4) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน 16 ชั่วโมง 5) ดำเนินการทดสอบหลังเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ 6) ให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 12 ข้อ 7) วิเคราะห์ความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ (T-test for Dependent Sample) 8) วิเคราะห์ความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้ (T-test for One Sample) 9) วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 การอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p.
ก่อนเรียน	21	20	9.48	2.83	11.022*	0.000
หลังเรียน	21	20	15.81	3.14		

จากตารางที่ 1 การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 การอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p.
หลังเรียน	21	20	15.81	3.14	2.641*	0.016

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผ่านเกณฑ์ 16 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ 5 คน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R โดยใช้แบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ กับนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งสรุปผลได้ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ฉันชอบที่ครูให้เล่นเกม	4.57	0.74	มากที่สุด
2	ฉันชอบที่ให้อิสระในการเขียนย่อความเป็นภาษาของตนเอง	4.42	0.81	มาก
3	ฉันชอบที่มีการตรวจสอบความเข้าใจของเรื่องราวที่อ่าน	4.71	0.56	มากที่สุด
4	ฉันชอบที่ได้อ่านเรื่องซ้ำเมื่อไม่เข้าใจ	4.42	0.97	มาก
5	ฉันชอบที่ครูให้อิสระในการตั้งคำถาม	4.66	0.65	มากที่สุด
6	ฉันชอบที่ได้ตั้งคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบ	4.76	0.70	มากที่สุด
7	ฉันชอบที่ครูให้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง	4.57	0.81	มากที่สุด
8	ฉันชอบที่ครูให้สำรวจก่อนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด	4.76	0.53	มากที่สุด
9	ฉันชอบที่ได้บันทึกเนื้อหาเป็นแผนที่ความคิด	4.76	0.70	มากที่สุด
10	ฉันชอบที่ได้เขียนแผนที่ความคิดก่อนจะเขียนย่อความ	4.61	0.80	มากที่สุด
11	ฉันชอบที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ	4.57	0.81	มากที่สุด
12	ฉันมีความสุขในการเรียน	4.95	0.21	มากที่สุด
	รวม	4.65	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม (S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่ 1 ฉันมีความสุขในการเรียน ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.21) ลำดับที่ 2 ฉันชอบที่ได้ตั้งคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.70) ลำดับที่ 3 ฉันชอบที่ครูให้สำรวจก่อนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.53) ลำดับที่ 4 ฉันชอบที่มีการตรวจสอบความเข้าใจของเรื่องราวที่อ่าน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.56) ลำดับที่ 5 ฉันชอบที่ครูให้อิสระในการตั้งคำถาม ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.65) ลำดับที่ 6 ฉันชอบที่ได้เขียนแผนที่ความคิดก่อนจะเขียนย่อความ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า นักเรียนที่อ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ การตีความ การแปลความจากเรื่องที่อ่าน โดยการสำรวจเรื่องที่อ่านว่ามีรายละเอียดอะไรบ้างแล้วตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ (Pettijohn, 2009) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) เป็นขั้นอ่านสำรวจเพื่อดูขอบเขตของเนื้อหา ของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ ว่ามีหัวเรื่องหรือหัวข้อย่อยอะไรบ้าง ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) เป็นขั้นตั้งคำถาม นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านเพื่อให้ตอบคำถามได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นขั้นที่ทำให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากติดตามเรื่องราวต่อไป คำถามในขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนค้นหาคำตอบได้อย่างมีจุดมุ่งหมายว่าผู้เขียนกำลังพูดถึงอะไร สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับใครเมื่อไร มีวิธีการอย่างไร ในขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน (Read-R1) เป็นขั้นอ่านอย่างละเอียดเป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่สอง เมื่อนักเรียนพบคำตอบที่ต้องการนักเรียนจะทำเครื่องหมายไว้ เพื่อให้มองเห็นได้ง่ายและเขียนคำสำคัญไว้ขั้นนี้เป็นขั้นอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญอย่างแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็ใช้วิธีจดบันทึกเพิ่มเติมแล้วอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ ขั้นที่ 4 ขั้นบันทึก (Record-R2) เป็นขั้นที่นักเรียนบันทึกข้อมูลในส่วนที่สำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นโดยเขียนเป็นภาพ เส้นสัญลักษณ์เป็นแผนที่ความคิดตามความเข้าใจของตนเอง ขั้นที่ 5 ขั้นจดจำ (Recite-R3) เป็นขั้นที่นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง ถ้านักเรียนไม่แน่ใจนักเรียนสามารถกลับไปอ่านเรื่องซ้ำอีกครั้ง ขั้นที่ 6. ขั้นสะท้อนคิด (Reflect-R4) เป็นขั้นที่นักเรียนวิเคราะห์ วิจัย เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลสนับสนุนคำตอบ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดตลอดเวลาทำให้นักเรียน เกิดความกระตือรือร้น โดยเฉพาะการตั้งคำถามที่ในขั้นที่ 2 จะช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดหมาย มีขอบเขต ส่งผลให้การอ่านมีประสิทธิภาพที่ดี (สุระปะนิย์ นาคทรพร, 2555; สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558) และการให้นักเรียนทำแบบฝึกในแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนในการอ่านจับใจความ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ขำฉวี (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความรูปแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารัตน์ สุธาวา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความความสามารถในการวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างรูปแบบ KWL Plus

และรูปแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบการสอน SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า นักเรียนที่อ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 16 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ได้ใช้กระบวนการตามแผนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ การอ่านทำความเข้าใจ การตั้งคำถามและตอบคำถาม การเขียนย่อความ การสรุปใจความสำคัญ การแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จะพัฒนานักเรียนในด้านการอ่านให้เกิดความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่า เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งมีการใช้แบบฝึกเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกหัด ทบทวนและเกิดความแม่นยำในการเรียนรู้ ดังที่ (สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2550 : 60-61) ได้ให้แนวคิดของแบบฝึกว่า เป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความพอใจที่ได้เรียนรู้ และยังเป็นโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่องและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 5 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในจำนวนดังกล่าว อาจไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูจัดการเรียนรู้ และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้น้อยเกินไป และเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีพัฒนาการเรียนรู้ที่อ่อนและอาจจะมีคามเบื่อหน่ายในเนื้อหาวิชาที่เน้นการอ่านและเขียนมากเกินไป ซึ่งครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการพัฒนาและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญและประเด็นสำคัญของเรื่องต่อไป เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านการอ่านให้นักเรียนสามารถอ่านทำความเข้าใจเรื่องได้ดียิ่งขึ้นไป เพราะจะช่วยให้นักเรียนสร้างนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ดังที่ (ขวาล แพร่ตกุล, 2552) ได้ให้แนวคิดการอ่านจับใจความของนักเรียนว่า ครูควรฝึกทักษะการอ่านให้แก่นักเรียน ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนต้องมีสื่อวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านจับใจความของนักเรียน เช่น การสอนโดยใช้ชุดการสอน ใช้แบบฝึกทักษะ ใช้คอมพิวเตอร์ ใช้เกมและเพลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา ใจทาน (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะแบบแผนผังความคิด (Mind Mapping) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภิส ตันเทิดทิตย (2557) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนรูปแบบ SQ4R ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนเพราะครูผู้สอนให้นักเรียนได้เล่นเกมจิกซอร์ต่อภาพและทายภาพปริศนาเพื่อเป็นการเชื่อมโยงความรู้ที่กำลังจะเรียนและเกิดความสนุกสนานในการเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนและเมื่อนักเรียนได้อ่านสำรวจเรื่องก่อนอ่านเรื่องอย่างละเอียด ทำให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องได้ถูกต้องและสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้จึงส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยมากที่สุด รวมถึงได้มีการให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดและออกแบบตามความต้องการของกลุ่มตนเอง แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอและการคิดที่หลากหลาย ดังที่ (McGregor, 1960) ได้ให้แนวคิด ความพึงพอใจว่า นักเรียนชอบการเรียนที่มีความสนุกสนาน มีการแบ่งกลุ่มในการเล่นเพื่อพัฒนาความคิด และแบ่งหน้าที่กันในการทำงาน รวมถึงต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนทุกคนในกลุ่มและคำชื่นชมจากครูผู้สอนเพื่อเป็นกำลังใจในการเรียน เมื่อมีแรงจูงใจที่ดีต่อการเรียนที่เกิดจากการเสริมแรงโดยคนรอบข้าง นักเรียนก็จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไปจนประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ไชยอาจ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา

พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านรูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

สรุป

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปองค์ความรู้ได้ดังนี้

1. การอ่านจับใจความ คือ การอ่านในใจเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร โดยตั้งคำถามในการจับประเด็นประเด็นสำคัญของเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ทำที่ไหนและเมื่อไร ทำไมจึงทำและเพราะเหตุใด ผลสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้อ่านทำความเข้าใจ แปลความหมาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

2. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) เป็นการให้ผู้อ่านสำรวจเรื่องอย่างคร่าว ๆ โดยการสำรวจหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยของเรื่องที่อ่านแบบง่าย ๆ ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องกับอะไร ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) เป็นการสร้างความสงสัยให้กับผู้อ่านโดยเมื่อผู้อ่านสำรวจหัวข้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ แล้ว ให้ผู้อ่านตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อหาคำตอบในขั้นต่อไป ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องนี้มีตัวละครกี่ตัว มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง ประโยชน์ของเรื่องคืออะไร เป็นต้น ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน (Read-R1) เป็นการให้ผู้อ่านอ่านเรื่องอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งจนเกิดความเข้าใจแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านจากขั้นที่ 2 โดยการอ่านในขั้นนี้เป็นการจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านให้เกิดความเข้าใจ ขั้นที่ 4 ขั้นบันทึก (Record-R2) เป็นการให้ผู้อ่านเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน แล้วจดบันทึกสิ่งที่สำคัญตามความเข้าใจของตนเอง ถ้าไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านให้กลับไปอ่านอีกครั้งในขั้นที่ 3 ขั้นที่ 5 ขั้นจดจำ (Recite-R3) เป็นการให้ผู้อ่านสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่านแล้วเขียนเป็นแผนที่ความคิดพร้อมทั้งอ่านออกเสียงเรื่องที่อ่านเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง ขั้นที่ 6. ขั้นสะท้อนคิด (Reflect-R4) เป็นการอ่านให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าเรื่องที่อ่านว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร นำไปใช้ได้หรือไม่ เป็นต้น

3. ความพึงพอใจ คือ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R หลังจากเรียนจบบทเรียนไปแล้ว ว่านักเรียนชอบการจัดการเรียนการสอนแบบนี้หรือไม่ สามารถประเมินผลได้จากการให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาตรวจสอบถ้าพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและปานกลางแสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดีและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ แต่ถ้าพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด แสดงว่านักเรียนไม่มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทเรียนยากเกินไป ระยะเวลาในการสอนน้อยเกินไป นักเรียนไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ครูควรซ่อมเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทางด้านการอ่าน การเขียน การพูด การฟังและดู ให้มีประสิทธิภาพโดยอาจจะมีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างอื่นช่วยเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น แบบฝึกทักษะ เพลง บัตรคำ เกมการเรียนรู้ เทคโนโลยีอื่น ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การเลือกเนื้อหาที่จะนำมาจัดการเรียนรู้ควรเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยเนื้อหาต้องไม่ง่ายและยากจนเกินไปรวมถึงต้องส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินคุณค่า ของเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและควรใช้เทคนิคเสริมแรงให้นักเรียนสนใจในการเรียน หรืออธิบายเนื้อหาที่เรียนจากยากไปง่าย ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจรวมถึงได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้

1.3 การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเหมาะสมกับเวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียนทุกระดับชั้น ไม่ช้าหรือนานจนเกินไป รวมถึงสร้างบรรยากาศแห่งความสุขในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R กับการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นที่ใช้กระบวนการคิด กระบวนการสื่อสาร กระบวนการสร้างองค์ความรู้ กระบวนการกลุ่ม

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R กับการอ่านทำความเข้าใจเรื่อง และการเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R กับการแสดงความคิดเห็นได้อย่างแตกต่างและสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

เอกสารอ้างอิง

- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิราภรณ์ ขำฉนิ. (2562). *การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2544). *เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). *เทคนิควัดผล*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2555). *การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- นันทนา ไชทาน. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ชุดฝึกทักษะแบบแผนผังความคิดชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เนตรนภิส ตันเทิดทิตย์. (2557). *การเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บันลือ พุกกะวัน. (2557). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น:เรียนก่อน-สอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

- วรรัตน์ สุธาวา. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus และการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลลักษณ์ ไชยอาจ. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). เอกสารประกอบการสอนสัมมนาหลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565-2566. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567, จาก <http://www.newoneresult.niets.or.th>
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพิ่มทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริน.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). ผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: อีเคบุคส์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2552). ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). การถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3. (2566). ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.korat3.go.th/>
- McGregor, D. (1960). *The Human Side of Enterprise*. New York: McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Pettiohn, T.F. (2009). *How to study in college: Writing notes, study textbooks, and taking*. Ohio: The Ohio State University.